

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 24 grudnia 2024 r.
znak sprawy: DBD.pp.058.40.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: zapytania nr 2049 w sprawie wsparcia dla rolników w pow. brzezińskim

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z zapytaniem Pana Krzysztofa Piątkowskiego Posła na Sejm RP w sprawie wsparcia dla rolników w powiecie brzezińskim, uprzejmie informuję, że działania wspierające producentów rolnych w Polsce, związane z niesprzyjającymi warunkami pogodowymi i rosnącymi kosztami produkcji nie podlegają regionalizacji i dotyczą całego terenu kraju.

Aktualnie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2015 r., poz. 187), uruchomiono pomoc dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2024 r. deszczu nawalnego lub powodzi, które wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji roślinnej.

O pomoc może ubiegać się producent rolny:

- 1) któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- 2) będącemu mikroprzedsiębiorstwem, małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia 2022/2472;

3) w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2024 r. deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, które zostały oszacowane przez komisję i które wynoszą powyżej 30 % średniej rocznej produkcji roślinnej w gospodarstwie rolnym z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły te szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły te szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji roślinnej.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn powierzchni uprawy, na której zgodnie z protokołem oszacowania szkód, powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2024 r. deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, i stawki pomocy.

Wysokość stawki pomocy wynosi:

- 1) 3000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na których wystąpiły szkody w wyniku deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości co najmniej 70% plonu;
- 2) 2000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na których wystąpiły szkody w wyniku deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości co najmniej 50% i mniej niż 70% plonu;
- 3) 1000 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych, na których wystąpiły szkody w wyniku deszczu nawalnego lub powodzi w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości co najmniej 30% i mniej niż 50% plonu.

Jednocześnie na podstawie przepisów ww. rozporządzenia producenci rolni mogą również ubiegać się o pomoc w wysokości równowartości III i IV raty podatku rolnego za 2024 r.

Wnioski o powyższą pomoc producenci rolni będą mogli składać za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa do 31 stycznia 2025 r. Do wniosku o pomoc należy dołączyć protokół oszacowania szkód.

Pomoc będzie wypłacana wg. kolejności złożenia wniosku do kwoty 54 mln zł.

O powyższą pomoc nie będą mogli ubiegać się producenci rolni, którzy wnioskowali o pomoc z tytułu wystąpienia szkód w wyniku powodzi, w związku z którą wprowadzono stan klęski lub przymrozków wiosennych, huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, które wystąpiły do 10 września 2024 r.

Ponadto producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, w tym suszy mogą ubiegać się o:

- preferencyjne kredyty na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych.

Kredyt na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi może zostać udzielony w terminie do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu przez komisję powołaną przez wojewodę.

Oprocentowanie tych kredytów wynosi 0,5% dla producenta rolnego, który w dniu wystąpienia szkód posiadał ubezpieczone 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich, w przypadku pozostałych producentów rolnych oprocentowanie obecnie wynosi 4,9250%.

- ulgę w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek na wniosek złożony do KRUS (art. 41a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników – Dz. U z 2022 r. poz. 933, 1155 i 2140);
- odroczenie i rozłożenie na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy (art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, Dz.U. t.j. z 2024 r. poz. 589);

- ulgę w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego złożony do wójta, burmistrza, prezydenta (art. 67a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, Dz.U. t.j. z 2023 r. poz. 2383 i 2760).

Niezależnie od powyższego, na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477, z późn. zm.) stosowane są z budżetu państwa 65 % dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od wystąpienia następujących zdarzeń losowych huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, suszy, ujemnych skutków przezimowania lub przymrozków wiosennych.

Umowy na 2025 r. z zakładami ubezpieczeń w sprawie dopłat do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podpisze w terminie do 31 grudnia 2024 r.

W dniu 27 listopada 2024 r. została przyjęta przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustawa o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 1836), która zakłada wprowadzenie od 2025 roku zmian mających na celu m.in. rozszerzenie katalogu upraw, do których będą stosowane z budżetu państwa dopłaty do składek ubezpieczenia płaconych przez producentów rolnych, o słońceznik, facelię, len, konopie włókniste, bobowate drobnonasienne, rośliny zielarskie i gorczycę.

Ponadto, informuję, że działania wspierające rozwój sektora produkcji ekologicznej w Polsce są realizowane zgodnie z przyjętym po szerokich konsultacjach publicznych oraz z ekspertami Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2021-2030. Źródła finansowania działań zawartych w Planie to m. in.

- budżet krajowy,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (dalej: PROW 2014-2020),
- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (dalej: PS WPR 2023-2027),
- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO),
- Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich + oraz Fundusze Promocji.

Szczegółowe informacje na temat przedmiotowych źródeł wsparcia znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wsparcie-rolnictwa-ekologicznego>

Do najważniejszych instrumentów wspierających producentów ekologicznych należy I.8.11 Interwencja - Rolnictwo ekologiczne PS WPR 2023-2027 oraz kończące się działanie „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020, finansowane w ramach II filaru Wspólnej Polityki Rolnej UE, w oparciu o przepisy UE i wymienione wyżej programy (PROW 2014 - 2020, PS WPR 2023-2027) oraz przepisy krajowe (w szczególności ustawa PROW 2014-2020 , rozporządzenie ekologiczne PROW 2014-2020 oraz ustawa PS WPR 2023-2027 i rozporządzenie ekologiczne PS WPR 2023-2027).

Rolnicy realizujący zobowiązania ekologiczne w ramach działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014–2020 składali wnioski o przyznanie płatności ekologicznych w 2024 r. po raz ostatni, gdyż zobowiązania te kończą się w dniu 14 marca 2025 r.

W 2023 r. o przyznanie płatności ekologicznych (finansowanych z PROW 2014–2020) ubiegało się ponad 16,5 tys. rolników, do ok. 385 tys. ha. W latach 2019–2023 starano się zapewnić stabilność zasad wsparcia i jednocześnie uwzględniać wnioski płynące z przebiegu realizacji tego działania oraz postulaty rolników i organizacji związanych z sektorem rolnictwa ekologicznego. Dokonywane zmiany w głównej mierze dotyczyły uproszczenia i uelastycznienia niektórych, pierwotnie przyjętych rozwiązań. W 2023 r., ze względu na przedłużenie okresu wdrażania PROW 2014-2020 (wynikające z przepisów UE) i zwiększenie budżetu działania dokonano istotnego zwiększenia stawek płatności (wsparcia dla rolników) i przyjęto rozwiązania harmonizujące działanie „Rolnictwo ekologiczne” z projektowaną interwencją - Rolnictwo ekologiczne. W latach 2023-2024 gospodarstwa ekologiczne, które przystąpiły do działania „Rolnictwo ekologiczne” PROW 2014-2020 będą otrzymywały płatności na zasadach określonych w PROW 2014-2020, natomiast dla pozostałych gospodarstw ekologicznych dostępne będzie wsparcie w ramach Interwencji - Rolnictwo ekologiczne PS WPR 2023-2027.

W ramach tej interwencji rolnicy mogą ubiegać się o płatności ekologiczne do powierzchni upraw objętych systemem rolnictwa ekologicznego (uprawy w okresie konwersji i uprawy już ekologiczne). Rolnicy korzystający z takiego wsparcia podejmują 5–letnie zobowiązania ekologiczne. W zależności od prowadzonych

upraw oraz ich statusu rolnicy mogą liczyć na płatności w wysokości od 1043 zł/ha do 3105 zł/ha. Rolnicy posiadający do 10 ha użytków rolnych mogą skorzystać ze wsparcia ryczałtowego w wysokości 1640 zł/ha bez względu na rodzaj prowadzonych upraw. Ponadto, rolnicy realizujący zobowiązania ekologiczne, którzy zapewnią w swoich gospodarstwach obsadę zwierząt na poziomie od 0,3 DJP/ha do 1,5 DJP/ha (wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie) mogą otrzymać dodatkową płatność, tj. premię za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą, w wysokości 573 zł/ha. Budżet interwencji na lata 2023-2027 to około 905 mln euro.

W 2023 r. o przyznanie płatności ekologicznych w ramach PS WPR 2023-2027 ubiegało się ponad 6,6 tys. rolników do powierzchni ok. 136 tys. ha. W ramach PS WPR zapewniono kontynuację wsparcia rolnictwa ekologicznego na zasadach zbliżonych do tych obowiązujących w ramach PROW 2014- 2020, a tym samym zrealizowano postulat partnerów społecznych i rolników o zapewnieniu stabilności wsparcia sektora. Dodatkowo, wprowadzono korzystne dla rolników i rozwoju sektora nowe płatności z tytułu łączenia w gospodarstwie produkcji roślinnej i zwierzęcej (premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą) oraz postulowany przez sektor produkcji ekologicznej uproszczony system wsparcia dla małych gospodarstw z uprawami ekologicznymi. W ramach interwencji wdrożono również szereg uproszczeń, które sprzyjają przechodzeniu przez rolników na ekologiczne metody produkcji oraz ułatwiają realizację już podjętych zobowiązań ekologicznych m.in. przez zwiększanie swobody w podejmowaniu decyzji o ewentualnym przejściu na inny kierunek produkcji.

Niezależnie od powyższego, wsparcie rolników ekologicznych realizowane jest również poprzez płatności do zwierząt ekologicznych (ekoschemat – dobrostan zwierząt PS WPR) oraz dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany (Pomoc de minimis). Dodatkowo, wsparcie inwestycji i rozwoju gospodarstw ekologicznych zaplanowano w interwencjach PS WPR 2023-2027, w których rolnik może liczyć na interwencje dedykowane lub mechanizmy premiowe (w dostępie do wsparcia lub intensywności wsparcia) w jeśli uczestniczy w systemie rolnictwa ekologicznego. Dla rolników ekologicznych zaprogramowano odrębny zakres wsparcia inwestycyjnego w ramach interwencji I.10.1.1. „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje)”. W ramach tej interwencji przewidziano cztery obszary

wsparcia – A, B, C i D, przy czym obszar B skierowany jest do rolników, którzy prowadzą produkcję ekologiczną. W obszarze B pomoc będzie przyznawana na operacje dotyczące produkcji ekologicznej w gospodarstwach, które polegają na:

- budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do produkcji ekologicznej z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym również w miarę możliwości ograniczających szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych, niskoemisyjnych (wraz z wyposażeniem tych obiektów); operacje polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli do utrzymywania zwierząt gospodarskich muszą zakładać wyłącznie bezwzględne utrzymanie zwierząt; lub
- stosowaniu rozwiązań rolnictwa precyzyjnego, w tym w budynkach lub budowlach służących do produkcji ekologicznej, lub
- zapewnieniu wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt, w tym z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań, lub
- zwiększaniu dochodowości produkcji poprzez bezpieczne dla konsumenta i efektywne przedłużanie trwałości produktów, przechowywalnictwo oraz lepsze przygotowanie do sprzedaży (w tym bezpośredniej), w tym operacje polegające na budowie lub modernizacji budynków lub budowli lub zakupie sprzętu do: przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania, konfekcjonowania produktów rolnych, lub
- zakupie lub leasingu, zakończonego przeniesieniem prawa własności, nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia do ekologicznej produkcji rolnej, lub
- budowie albo zakupie elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Pomoc w obszarze B dotyczy gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną na rynek, w przypadku których co najmniej 80% powierzchni użytków rolnych albo co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych i cała produkcja zwierzęca jest objęte tym system w dniu składania wniosku o przyznanie pomocy. Wysokość wsparcia wynosi w obszarze B:

a. 1 mln zł – w przypadku inwestycji polegających na: – budowie lub modernizacji budynków lub budowli służących do produkcji ekologicznej z wykorzystaniem

nowoczesnych technologii, w tym również w miarę możliwości ograniczających szkodliwy wpływ rolnictwa na środowisko, energooszczędnych, niskoemisyjnych (wraz z wyposażeniem tych obiektów) lub – zapewnieniu wybiegów oraz pastwisk dla zwierząt, w tym z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań,

b. 300 tys. zł – w przypadku pozostałych inwestycji.

Pomoc na rolnictwo ekologiczne została zaakcentowana również poprzez wyższy poziom intensywności tej pomocy. W interwencji 10.1.1 przewidziano wsparcie na poziomie 65% kosztów operacji kwalifikujących się do wsparcia w przypadku rolników, którzy mają nie więcej niż 40 lat lub realizują operację w gospodarstwie prowadzącym działalność ekologiczną (obszar B). W pozostałych przypadkach intensywność pomocy wynosi 45%. Rolnictwo ekologiczne jest też w preferencyjny sposób traktowane w przypadku określonych rodzajów produkcji. Przykładowo, w ramach interwencji 10.1.1 chów drobiu co do zasady nie będzie wspierany, przy czym jeżeli będzie to ekologiczny chów drobiu albo operacja będzie polegała na zmianie sposobu chowu z konwencjonalnego na ekologiczny wówczas wsparcie będzie mogło być przyznane.

Preferencyjne traktowanie rolnictwa ekologicznego dotyczy także innych interwencji PS WPR 2023-2027, w ramach których wyodrębniono obszar wsparcia dedykowany rolnictwu ekologicznemu oraz ustanowiono wyższy poziom wsparcia. Kolejnym przykładem może być interwencja I.10.5. „Rozwój małych gospodarstw”, w której pomoc kierowana do rolników posiadających gospodarstwa rolne o wielkości ekonomicznej mniejszej niż 25 tys. euro. Celem tej interwencji jest zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw, który powinien zostać osiągnięty, w szczególności, poprzez: powiązanie produkcji ze sprzedażą (skrócenie łańcucha dostaw), zmianę profilu produkcji, poprawę jakości produkcji, zwiększenie wartości dodanej produktu.

W interwencji „Rozwój małych gospodarstw” są wspierane operacje dotyczące:

- 1) produkcji rolnej lub produkcji i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie metodami innymi niż ekologiczne lub
- 2) produkcji ekologicznej lub produkcji i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie metodami ekologicznymi, lub

3) rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania żywności (tylko produktów rolnych) na rynek w ramach Krótkich Łańcuchów Dostaw (KŁD): Rolniczy Handel Detaliczny, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie.

Pomoc jest przyznawana w formie płatności ryczałtowej w kwocie:

- 1) 120 tys. zł – w przypadku operacji dotyczącej rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach KŁD oraz operacji dotyczącej produkcji ekologicznej w gospodarstwach prowadzących produkcję ekologiczną;
- 2) 100 tys. zł – w przypadku pozostałych operacji. Maksymalny dopuszczalny poziom pomocy wynosi 85% kosztów operacji.

Dodatkowo, w tej interwencji uczestnictwo w systemach jakości jest jednym z kryteriów wyboru operacji, przy czym za uczestnictwo w systemie rolnictwa ekologicznego przyjęto najwyższą punktację (4 punkty), pod warunkiem objęcia tym systemem co najmniej 50 % użytków rolnych gospodarstwa rolnika. W ramach interwencji są wspierane inwestycje materialne i niematerialne służące do prowadzenia produkcji rolnej, w tym ekologicznej, i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie lub rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania żywności (tylko produktów rolnych) na rynek w ramach KŁD, w tym:

- 1) inwestycje budowlane;
- 2) wyposażenie budynków lub budowli;
- 3) zakup nowych maszyn, urządzeń i sprzętu, w tym sprzętu komputerowego;
- 4) wartości niematerialne i prawne.

Aby uzyskać punkty za uczestnictwo w ww. systemie jakości (w tym rolnictwa ekologicznego), co najmniej 50% użytków rolnych gospodarstwa musi być objęta tym systemem. Reasumując, w interwencji „Rozwój małych gospodarstw” przyjęto priorytetowe traktowanie gospodarstw prowadzących produkcję ekologiczną (wyższa kwota wsparcia) oraz preferencje punktowe za uczestnictwo/planowane uczestnictwo w systemach jakości (z najwyższą punktacją dla systemu rolnictwa ekologicznego).

Rolnictwo ekologiczne, jest także ważnym elementem przy ubieganiu się o wsparcie w ramach interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników”. W przypadku interwencji „Premie dla młodych rolników” dodatkowe punkty na etapie rozpatrywania

wniosków o przyznanie pomocy przyznaje się, jeżeli wnioskodawca uczestniczy w systemie jakości w związku z rozwojem działalności rolniczej w gospodarstwie lub zobowiąże się do uczestnictwa w systemie jakości najpóźniej w roku docelowym, a w przypadku rolnictwa ekologicznego – do objęcia tym systemem co najmniej 50 % powierzchni UR tego gospodarstwa w roku docelowym. Ponadto, przyznanie punktów za uczestnictwo w systemach jakości wiąże się z zobowiązaniem beneficjenta do uczestnictwa w systemie jakości do końca okresu związania celem, a w przypadku rolnictwa ekologicznego – z zobowiązaniem do objęcia tym systemem co najmniej 50% docelowej powierzchni UR tego gospodarstwa.

W odniesieniu do przetwórstwa informuję, że wsparcie rozwoju przetwórstwa rolnospożywczego w Polsce nakierowane jest przede wszystkim na rozwój mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które należą do polskiego kapitału i są głównym odbiorcą produktów rolnych wytwarzanych przez lokalnych producentów, co wpływa na integrację kluczowych ogniw łańcucha żywnościowego (rolnik – przetwórca). W KPO sektor rolno-spożywczy został wyróżniony spośród pozostałych działów gospodarki, jako szczególnie ważny w tworzeniu stabilnych warunków wzrostu gospodarczego po pandemii COVID-19 i w czasach kryzysu żywnościowego. Przedsięwzięcia inwestycyjne, w tym wsparcie przetwórstwa i wprowadzanie do obrotu żywności ekologicznej, zostało uwzględnione w ramach inwestycji A1.4.1 KPO „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i środków spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu”. Celem powyższej inwestycji jest zwiększenie odporności podmiotów łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych na kryzysy, w tym przyspieszenie inwestycji prywatnych sektora MŚP, a także wzmocnienie krótkich łańcuchów dostaw i systemu redystrybucji żywności oraz zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych przez wdrożenie i upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań z zakresu „rolnictwa 4.0.”. Inwestycja obejmuje m. in. wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) przetwórstwa rolno-spożywczego (podmioty istniejące i nowo zakładane) w obszarze rolnictwa ekologicznego. Wspierane są inwestycje w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, w tym ekologicznych przez rolników oraz osoby prowadzące lub rozpoczynające działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD) i działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL) - w tym

dofinansowanie w zakresie zakupu maszyn i urządzeń do przetwarzania, przechowywania i sprzedaży produktów, specjalistycznych środków transportu oraz rozbudowy infrastruktury.

W ramach interwencji I 10.7.1 „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja)” – poza gospodarstwem PS WPR, wsparcie przetwórstwa ekologicznego znajduje się w Obszarze B – który skierowany jest do podmiotów sektora rolnospożywczego posiadających status MŚP (tj. prowadzących działalność gospodarczą jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwa), które przetwarzają i wprowadzają do obrotu produkty rolne, objęte certyfikatem systemu rolnictwa ekologicznego. Wsparcie w ramach powyższego instrumentu będzie dotyczyło realizacji działań inwestycyjnych na obszarach wiejskich, które mają wzmocnić pozycję rynkową przetwórców sektora MŚP objętych systemem rolnictwa ekologicznego, wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywności ekologicznej na rynkach lokalnych a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości poprzez obowiązek podpisywania umów na dostawy pomiędzy rolnikami objętymi systemem rolnictwa ekologicznego, a ekologicznym przemysłem przetwórczym.

W ramach interwencji I 10.6.2. „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (Instrumenty finansowe) – w gospodarstwie” w okresie 2025-2027 przewidziano wsparcie dla beneficjentów (rolnik, domownik, małżonek rolnika, mikroprzedsiębiorca oraz MŚP), które nakierowane jest na realizację działań inwestycyjnych, które mają wzmocnić pozycję rynkową rolników/ mikroprzedsiębiorców/przedsiębiorców (MŚP), wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego, a także promować współpracę w ramach łańcucha wartości. Preferencyjnością zostały objęte zrównoważone metody przetwarzania, wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów ekologicznych, uczestnictwo w systemach jakości żywności (rolnictwo ekologiczne).

Jednocześnie, w ramach działania 9 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW 2014-2020 realizowane jest nadal wsparcie dla zorganizowanych form współpracy producentów, tj. grup producentów rolnych i organizacji producentów. Wsparciem w ramach tego działania zostały objęte przedsiębiorstwa zrzeszające rolników, w tym rolników ekologicznych, które uzyskały status grupy producentów rolnych po dniu 1 stycznia 2014 r., i które spełniły

dodatkowe warunki kwalifikowalności, w tym powinny wykonywać swoją działalność jako mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo. Szczegóły dostępu do wsparcia określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach działania 9 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” objętego PROW 2014-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1284, z późn. zm.). Jest to wsparcie celowe, które ma pomóc zbudować stabilną i konkurencyjną pozycję na rynku producentów, zrzeszonych w formie zorganizowanego podmiotu gospodarczego. Ze środków ww. działania, grupa może finansować działania, jakie zaplanowała w planie biznesowym. Plan ten może być także zmieniany w trakcie uzyskiwania wsparcia, poprzez dostosowanie go do realiów rynkowych i potrzeb producentów, przy zachowaniu celów jego realizacji. Wsparcie finansowe jest realizowane w formie rocznych płatności w okresie pierwszych pięciu lat od uznania grupy producentów rolnych lub organizacji producentów i stanowi procentowy ryczałt od wartości przychodów netto danego podmiotu ze sprzedaży produktów lub grup produktów, wytworzonych przez jego członków w poszczególnych latach i sprzedanych odbiorcom niebędącym jego członkami oraz podmiotami z nimi powiązanymi. Wsparcie w okresie pierwszych pięciu lat kształtuje się następująco: 10%, 9%, 8%, 7% i 6% wartości przychodów netto, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku okresu wsparcia. Poziom wsparcia nie może przekroczyć równowartości 100 000 euro w każdym roku pięcioletniego okresu pomocy. Wypłata ostatniej raty wsparcia nastąpi po potwierdzeniu prawidłowej realizacji planu biznesowego. Uzyskane wsparcie może być przeznaczone zarówno na cele administracyjne jak i na inwestycje, a podejmowane przez beneficjenta działania zależą od niego samego. Uzyskane środki mogą być wykorzystane np. na zakup sprzętu niezbędnego do produkcji, urządzeń czy budynków do przechowywania zebranych produktów itd. Jednocześnie, z otrzymanego wsparcia ryczałtowego, producenci mogą także sami tworzyć np. kampanię informacyjno-reklamową na rzecz produktów, które wytwarzają. Ze wsparcia w ramach ww. działania 9 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW 2014-2020 skorzystała dotychczas jedna grupa producentów rolnych uznana w kategorii rolnictwa ekologicznego i otrzymała dotychczas za I, II i III rok działalności wsparcie w wysokości 1 065 923,41 zł. Należy zauważyć, że w ramach działania 9 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” PROW

2014-2020 nie będzie już naborów wniosków o przyznanie pomocy, ale w ramach interwencji I.13.2 PS WPR kontynuowane jest wsparcie dla grup producentów rolnych i organizacji producentów, na podobnych zasadach jak w PROW 2014-2020. Celem interwencji jest zwiększanie działalności producentów rolnych we wspólnych strukturach, jakimi są organizacje producentów i grupy producentów rolnych oraz odpowiednio ich zrzeszenia i związki. Kryteria wyboru operacji do przyznania pomocy obejmują w ramach przedmiotowej interwencji prowadzenie przez członków produkcji w systemach jakości żywności, w tym w systemie produkcji ekologicznej.

Ponadto, działania na rzecz zwiększania opłacalności produkcji oraz wzmacniania konkurencyjnej pozycji producenta rolnego na rynku są jednym z priorytetów MRIRW w zakresie rozwoju sektora rolno-spożywczego w Polsce. Odpowiedzią na tę potrzebę może być integracja pozioma producentów rolnych, poprzez utworzenie grupy producentów rolnych, co jest także możliwe w kategorii produkty rolnictwa ekologicznego. Możliwość utworzenia takiego podmiotu daje ustawa z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 395 oraz z 2023 r. poz. 412) oraz wydane na jej podstawie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie wykazu produktów i grup produktów, ze względu na które mogą być tworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 417, z późn. zm.). W celu uzyskania statusu grupy producentów rolnych producenci muszą najpierw utworzyć przedsiębiorstwo, zarejestrować je w Krajowym Rejestrze Sądowym, a następnie złożyć wniosek o uznanie za grupę producentów rolnych do Dyrektora Oddziału Regionalnego ARiMR, właściwego ze względu na siedzibę tego przedsiębiorstwa, do którego musi dołączyć plan biznesowy. Sama procedura tworzenia grupy producentów rolnych wymaga najpierw wyboru formy prawnej, w jakiej rolnicy będą funkcjonować. Przepisy dopuszczają każdą z form prawnych jako prowadzenie przedsiębiorstwa przez grupę, jak dotąd powstawały przede wszystkim spółdzielnie i spółki, rzadziej stowarzyszenia oraz zrzeszenia. Rolnicy muszą więc zdecydować sami, którą formę wybrać. Grupy producentów rolnych mogą powstawać w 28 kategoriach produktów, a jedną z nich jest rolnictwo ekologiczne. Zgodnie z ww. rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie wykazu produktów (...), w

przypadku rolnictwa ekologicznego wymagane jest członkostwo min. 5 producentów w grupie oraz osiągnięcie minimum 50 tys. przychodów rocznie z produkcji sprzedanej łącznie przez członków do grupy producentów rolnych. Wspólne działanie w grupie powinno służyć m.in. obniżeniu kosztów produkcji poprzez możliwość tańszych hurtowych zakupów środków do produkcji a także możliwości pozyskiwania nowych rynków zbytu, dzięki hurtowym dostawom wystandaryzowanych produktów.

Warto podkreślić, że PS WPR przewiduje również bezpośrednie wsparcie grup producentów działających w ramach systemów jakości żywności, w tym systemu rolnictwa ekologicznego. Interwencja I.13.3 „Promowanie, informowanie i marketing dotyczący żywności wytwarzanej w ramach systemów jakości żywności”, przewiduje wsparcie grup producentów, którzy wytwarzają na terytorium RP produkty rolne lub środki spożywcze, przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi w ramach m. in. systemu produkcji ekologicznej. Wsparcie może być kierowane do grup producentów składających się z producentów i przetwórców ekologicznych. Polega ono na refundacji do 70% kosztów kwalifikowalnych poniesionych z tytułu przeprowadzenia działań o charakterze informacyjno-promocyjno-marketingowym dotyczących produktów wysokiej jakości wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności, w tym produktów ekologicznych pochodzących z systemu produkcji ekologicznej. Pomoc jest udzielana do kosztów:

- 1) reklamy w mediach, w szczególności w Internecie, telewizji, radiu lub prasie;
- 2) promocji w punktach sprzedaży;
- 3) przygotowania stoisk;
- 4) materiałów reklamowych;
- 5) udziału w pokazach, wystawach lub targach;
- 6) organizacji szkoleń lub konferencji;
- 7) przygotowania, administrowania stroną internetową, prowadzenia profilu beneficjenta w mediach społecznościowych do celów związanych realizacją operacji, lub innych prowadzonych działań w Internecie realizowanych przez podmioty niebędące członkami grupy producentów;
- 8) najmu powierzchni reklamowej;

- 9) wynagrodzenia dostawców towarów lub usług realizowanych przez podmioty niebędące członkami grupy producentów;
- 10) najmu środków trwałych albo amortyzacji zakupionych środków trwałych, w przypadku gdy zakup jest bardziej opłacalny lub najem jest niemożliwy;
- 11) poniesionych poza siedzibą beneficjenta:
- a. podróży samolotem w klasie ekonomicznej, koleją lub innym publicznym środkiem transportu w II klasie,
 - b. podróży samochodem, przy czym koszt podróży za 1 kilometr ustala się do wysokości stawki określonej w przepisach w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, obowiązującej w dniu ich poniesienia,
 - c. zakwaterowania, wyżywienia oraz przejazdów – do wysokości określonych zgodnie z przepisami w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, obowiązujących w dniu ich poniesienia;
- 12) wytworzenia bezpośrednio przez beneficjenta produktów rolnych lub środków spożywczych będących przedmiotem operacji, wykorzystanych do degustacji w ramach realizowanej operacji, z wyłączeniem kosztu marży;
- 13) tłumaczeń, których wykonanie jest niezbędne do zrealizowania operacji;
- 14) podatku od towarów i usług (VAT), na zasadach określonych w wytycznych podstawowych;
- 15) wynagrodzenia podmiotów zarządzających kampaniami marketingowymi (w przypadku realizacji kampanii marketingowej przez podmiot zarządzający kampaniami marketingowymi) w wysokości 5% sumy kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w pkt 1-14 i nie więcej niż 20 000 zł na całą operację, wykazanych na fakturze wystawionej przez podmiot zarządzający kampanią marketingową, którą oblicza się na podstawie kosztów wynikających z dokumentów księgowych wystawionych przez pierwotnych dostawców towarów i usług.
- Interwencja I.13.4 „Rozwój współpracy producentów w ramach systemów jakości żywności”, również wspiera producentów i przetwórców ekologicznych, bowiem ma na celu wzmocnienie i rozwój współpracy producentów w ramach m. in. systemu

produkcji ekologicznej oraz rozwój produkcji i zapewnienie dostępności na rynku produktów wytwarzanych w tym systemie produkcji. Wsparcie obejmuje dwa obszary:

A) zarządzanie współpracą – ryczałt (100%) dotyczący zarządzania wspólnymi działaniami w danym systemie jakości żywności,

B) refundacja do 70% kosztów kwalifikowalnych wynikających z planu rozwoju współpracy w danym systemie jakości żywności, polegających na:

- 1) badaniach, analizach i ekspertyzach;
- 2) badaniach i analizach laboratoryjnych próbek produktów wytwarzanych w ramach systemów jakości żywności, których posiadanie jest wymagane w danym systemie jakości lub niezbędne dla zapewnienia pożądanej jakości produktu przez członków grupy producentów;
- 3) doradztwie, szkoleniach, konsultacjach dotyczących danego produktu wytwarzanego w ramach danego systemu jakości żywności lub metody produkcji;
- 4) uzyskaniu i utrzymaniu ochrony wspólnego znaku towarowego;
- 5) pozyskiwaniu licencji i ponoszeniu kosztów opłat związanych z programami wspierającymi wiedzę i umiejętności, zarządzanie, dostęp do informacji - wyłącznie w zakresie dotyczącym danego systemu jakości żywności (portale specjalistyczne, programy do zarządzania, programy wspierające rolnictwo precyzyjne itp.).

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi informowało rolników i przetwórców ekologicznych o dostępnych mechanizmach wsparcia finansowego podczas konferencji i innych spotkań z rolnikami. Rolnicy byli również informowani o mechanizmach wsparcia produkcji ekologicznej za pośrednictwem programu Magazyn Rolniczy TVP w 2023 przeprowadzono 12 takich audycji, przygotowywane są kolejne.

Ponadto, na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się wzrost liczby przetwórci ekologicznych, który może być związany ze zwiększeniem ilości kampanii promocyjnoinformacyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w obszarze systemów jakości, a także wzrostem wiedzy konsumentów dotyczącej rozpoznawania produktów ekologicznych. Zwiększenie liczby podmiotów

przygotowujących produkty ekologiczne może również wynikać z coraz szerszej dostępności i zwiększającej się ilości raportów z badań na rzecz produkcji ekologicznej, corocznie dotowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w których zawarte są zalecenia ułatwiające produkcję ekologiczną. Należy podkreślić, że zintensyfikowano działania informacyjno-promocyjne na rzecz zwiększenia świadomości konsumentów o walorach produktów ekologicznych, a także rozszerzono działania upowszechniające logo produkcji ekologicznej UE, które wyróżnia na rynku certyfikowaną żywność ekologiczną.

Działania Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w obszarze informacji i edukacji nt. produkcji ekologicznej realizowane są na rynku krajowym na kilku płaszczyznach. Dedykowane przekazy kierowane są do rolników/producentów, do konsumentów oraz do dzieci. Celem działań skierowanych do producentów jest zwiększanie zainteresowania rolnictwem ekologicznym i produkcją ekologiczną, z przekazaniem jasnych wskazówek, przepisów, know-how oraz przedstawieniem dobrych praktyk. W tych projektach, informacja i edukacja w zakresie zasad produkcji ekologicznej to budowanie rozbudowanych przekazów z konkretnymi wskazówkami dla wszystkich zainteresowanych. Konsumentów, w tym dzieci, uświadamiany o szeregu informacji jakie komunikuje logo produkcji ekologicznej UE oraz zachęcamy do zwracania uwagi na informacje zawarte na opakowaniach produktów spożywczych. Intensywne, ogólnopolskie działania mające na celu edukację w zakresie żywności ekologicznej prowadzone były dotąd przez MRiRW w telewizji, prasie, radiu, na warszawskich rowerach miejskich, w szkolnym dzienniczku elektronicznym, w Internecie, w tym w social mediach oraz z wykorzystaniem outdooru. Kampania kontynuowana jest również w bieżącym roku, a kolejne projekty będą systematycznie uruchamiane.

W ramach kampanii #KupujŚwiadomie PRODUKT EKOLOGICZNY przekonujemy konsumentów, że ich wybór ma ogromne znaczenie. Edukujemy w zakresie świadomych decyzji zakupowych oraz zwracania uwagi na informacje zawarte na etykietach produktów spożywczych. Komunikujemy, czym jest certyfikowany produkt ekologiczny. Ponadto, narzędziem, za pomocą którego odbywa się promocja i informacja o logotypie są materiały promocyjno-informacyjne, na których umieszczone jest logo produkcji ekologicznej UE. Materiały te wykorzystywane są podczas wydarzeń rolniczych, takich jak: targi, wystawy, spotkania branżowe oraz seminaria.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi również udziela corocznie dotacji na rzecz badań naukowych w rolnictwie ekologicznym. W tym celu, MRiRW zwraca się do środowiska zajmującego się rolnictwem ekologicznym o zidentyfikowanie problemów występujących w sektorze oraz potrzeb zgłaszanych przez rolników i przetwórców.

Na podstawie przesłanych propozycji przygotowywana jest lista tematów badawczych, których realizacja może być wspierana z ww. dotacji. W ramach prowadzonych badań duży nacisk kładzie się na współpracę pomiędzy organizacjami producentów i przetwórców, a ośrodkami naukowymi prowadzącymi badania w zakresie rolnictwa ekologicznego. Dotychczas zrealizowane badania ukierunkowane były na znalezienie innowacyjnych rozwiązań dla pojawiających się problemów w produkcji rolniczej i w przetwórstwie ekologicznym. Uzyskane wyniki badań w rolnictwie ekologicznym są systematycznie upowszechniane na stronie internetowej organizacji badawczej, której została udzielona dotacja. Odsyłacze do stron z wynikami badań zamieszczane są na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wykaz-tematow-badawczych-zzakresu-rolnictwa-ekologicznego-realizowanych-w-latach-2004-2023>

Ponadto, w celu upowszechnienia wyników badań, corocznie MRiRW przy współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oddział w Radomiu organizuje szkolenia on-line tzw. webinaria podsumowujące badania. Wszystkie wyniki badań, zrealizowane na podstawie przyznanych dotacji dostępne są na ww. stronie internetowej MRiRW. Jak corocznie, przygotowywana jest publikacja w wersji elektronicznej, zawierająca streszczenia wyników prowadzonych badań i jak dotychczas są one umieszczone na stronie internetowej oraz przesłane do doradców i przekazane do Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi. Ważnym podkreślenia jest fakt, iż na podstawie wyników uzyskanych przez lata prowadzenia badań przygotowywane są publikacje tzw. metodyki, które obejmują wytyczne dla producentów ekologicznych. Metodyki są na bieżąco aktualizowane. Producenci ekologiczni mogą je pobrać ze strony Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/metodyki-dla-produkcji-ekologicznej>

W roku 2024 r. dostępne również były w ramach pomocy de minimis dopłaty do zużytego materiału siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany wytworzonego metodami konwencjonalnymi lub ekologicznymi.

Rolnicy z regionu brzezińskiego jak i rolnicy z całej Polski mogą korzystać na zasadach ogólnych z instrumentów wsparcia w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023- 2027 (PS WPR), w tym z najbardziej powszechnego wsparcia, tj. z płatności bezpośrednich.

W kampanii 2024 r. płatności bezpośrednie otrzymało 2 476 rolników z tego powiatu, w łącznej kwocie ok. 14 mln zł (wg stanu na dzień 16.12.2024 r.).

Szczegółowe informacje na temat wsparcia w ramach PS WPR dostępne są na stronie: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wsparcie-z-ps-wpr>

Ponadto rolnicy z całego kraju mogą skorzystać z doradztwa rolniczego oferowanego przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego (ODR). Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach (ŁODR) realizuje zadania doradcze (szkolenia, porady indywidualne, pokazy, demonstracje, konkursy, seminaria, konferencje itp.) na terenie całego województwa łódzkiego, w tym również powiatu brzezińskiego.

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 rolnicy mogą również korzystać z dobrowolnych, nieodpłatnych szkoleń oraz usług doradczych realizowanych przez ODR, w tym również ŁODR, w ramach interwencji I.14.1 Doskonalenie zawodowe rolników oraz I.14.2 Kompleksowe programy doradcze objętych.

Informacje o ofercie ŁODR można znaleźć na stronie internetowej: www.lodbratoszewice.pl.

Informuję również, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi utworzyło z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) Fundusz Gwarancji Rolnych Plus (FGR Plus), który polega na udzieleniu gwarancji Agromax do kredytów inwestycyjnych i obrotowych, udzielanych przez banki komercyjne i spółdzielcze.

FGR Plus finansowany jest ze środków Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027). Wsparcie z FGR Plus przeznaczone jest dla sektora rolnego, tj. rolników, przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przedsiębiorstw świadczących usługi na rzecz rolnictwa i leśnictwa. Dla rolników indywidualnych przeznaczone jest wsparcie w ramach interwencji I 10.1.2. - Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność – (Instrumenty finansowe). O pomoc może ubiegać się rolnik, który prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność rolniczą.

Gwarancja FGR Plus może zabezpieczyć do 80 % kwoty kredytu pozostającego do spłaty, a jej udzielenie jest bezpłatne. Okres gwarancji wynosi do 183 miesięcy w przypadku kredytów inwestycyjnych.

Możliwe jest też udzielenie kredytu obrotowego powiązanego z kredytem inwestycyjnym do 20% kredytu inwestycyjnego – na okres do 51 miesięcy.

Maksymalna kwota gwarancji wynosi 5 mln zł. Możliwe jest też uzyskanie dotacji na spłatę odsetek do kredytu (inwestycyjnego i/lub obrotowego) przez okres 2 lat przy spełnieniu określonych warunków:

a) do 50%, w przypadku:

- gospodarstwa rolnego, którego wielkość ekonomiczna wynosi: poniżej 25 tys. euro,
- gospodarstwa rolnego, którego wielkość ekonomiczna wynosi 25 tys. euro i więcej, ale inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu;

b) do 100%, w przypadku:

- gospodarstwa rolnego, którego wielkość ekonomiczna wynosi poniżej 25 tys. euro, gdy inwestycja przyczynia się do ochrony środowiska i klimatu
- gdy odbiorcą pomocy jest młody rolnik.

Poniżej przedstawiamy przykładowe wydatki, jakie można sfinansować kredytem z gwarancją FGR Plus.

W ramach interwencji I 10.1.2. możliwe jest wsparcie działań takich jak:

- zakup: maszyn, urządzeń, sprzętu, wyposażenia rolniczego,
- budowa, przebudowa, remont budynków lub budowli wykorzystywanych do produkcji rolniczej,
- zakładanie sadów lub plantacji krzewów owocowych,
- zakup zwierząt gospodarskich oraz roślin,
- zakup maszyn, urządzeń służących do przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży,
- zakup gruntów (do 10% wartości kredytu, a w przypadku młodego rolnika do 100% wartości kredytu).

Program jest wdrażany za pośrednictwem banków kredytujących, które podpisały umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

Informacje na temat szczegółów wsparcia można znaleźć na stronie MRiRW:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/fundusz-gwarancji-rolnych-plus>

lub na stronie BGK: [https://www.bgk.pl/male-i-](https://www.bgk.pl/male-i-srednieprzedsiebiorstwa/zabezpieczenie-finansowania/gwarancja-agromax/#c39567)

[srednieprzedsiebiorstwa/zabezpieczenie-finansowania/gwarancja-agromax/#c39567](https://www.bgk.pl/male-i-srednieprzedsiebiorstwa/zabezpieczenie-finansowania/gwarancja-agromax/#c39567).

W każdym regionie naszego kraju rolnicy mają możliwość utworzenia grupy producentów rolnych albo organizacji producentów lub przystąpienia do istniejącej już grupy albo organizacji. Wspólne działanie rolników pozwala obniżyć koszty produkcji, korzystać ze wspólnych inwestycji czy produkować jednolite, duże partie towarów dla dużych odbiorców.

Rolnicy zrzeszeni mogą liczyć na wsparcie finansowe ze środków publicznych, dedykowane wyłącznie grupom producentów rolnych i organizacjom producentów. W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) jest przewidziane wsparcie dla producentów, którzy chcą wspólnie działać na rynku.

W ramach interwencji I.13.2 „Tworzenie organizacji producentów i grup producentów rolnych” PS WPR 2023-2027 wsparciem mogą zostać objęte grupy producentów rolnych lub organizacje producentów, które powstały najwcześniej w dniu 1 stycznia 2023 r.

Pomoc jest realizowana w formie rocznych płatności w okresie pierwszych pięciu lat od uznania grupy lub organizacji producentów i stanowi procentowy ryczałt od wartości przychodów netto grupy lub organizacji ze sprzedaży produktów lub grup produktów, wytworzonych w gospodarstwach rolnych członków w poszczególnych latach i sprzedanych na rynek, do podmiotów niepowiązanych z beneficjentem lub jego członkami.

Wsparcie obejmuje pierwsze 5 lat funkcjonowania grupy lub organizacji producentów i wynosi odpowiednio: 10%, 9,5%, 9%, 8,5% i 8% wartości przychodów netto grupy lub organizacji producentów, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku okresu wsparcia.

Jednocześnie roczny maksymalny poziom wsparcia na beneficjenta wynosi:

- 100 tys. euro/rok – w przypadku organizacji producentów;

- 60 tys. euro/rok – w przypadku grup producentów rolnych (lecz nie więcej niż 10 tys. euro w przeliczeniu na jednego członka grupy producentów rolnych).

Uzyskane wsparcie może być przeznaczane zarówno na cele administracyjne jak i na inwestycje, a podejmowane przez beneficjenta działania zależą od niego samego, przy czym muszą być oczywiście zbieżne z celem funkcjonowania i wspierania.

Głównym warunkiem otrzymywania wsparcia przez okres 5 lat jest realizacja planu biznesowego, opracowanego przez samego beneficjenta, zawierającego w szczególności zakres i opis działań, jakie zamierza zrealizować w odniesieniu do celów ze względu na które został utworzony.

Aktualnie, od 3 grudnia 2024 r. do 30 stycznia 2025 r., trwa II nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach I.13.2 PS WPR 2023-2027.

Jednocześnie warto dodać, że nadal realizowane są wypłaty środków finansowych dla grup producentów rolnych będących beneficjentami działania 9 „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020. W ramach tego działania odbyło się 12 naborów wniosków o przyznanie pomocy, w czasie których złożono 804 wnioski. Ostatecznie wsparciem objęto 772 podmioty, którym wypłacono dotychczas kwotę 824 794 010,71 zł. Płatności będą realizowane do 2028 r.

Jednym z działań systemowych wspierających producentów owoców i warzyw w Polsce jest wdrażanie instrumentów pomocy przewidzianych w obecnej perspektywie finansowej UE w ramach PS WPR 2023-27, tj. poprzez interwencje sektorowe. Beneficjentami tej pomocy mogą być powstające z inicjatywy producentów organizacje producentów, które realizują tzw. programy operacyjne.

Organizacje producentów owoców i warzyw są odpowiedzialne za skuteczne równoważenie relacji popytowo-podażowych na rynkach poszczególnych owoców i warzyw, a ich główną rolą jest wzmocnienie pozycji rynkowej i stabilizacja dochodów producentów będących ich członkami.

Organizacje producentów realizujące programy operacyjne są uprawnione do otrzymania pomocy finansowej z budżetu UE w wysokości 4,1% wartości produkcji sprzedanej przez daną organizację producentów (4,6%, jeśli organizacja realizuje środki zarządzania kryzysowego). Do finansowania programu operacyjnego organizacja producentów zakłada fundusz operacyjny, który jest finansowany ze

składek członków organizacji lub samej organizacji oraz z pomocy unijnej ograniczonej do 50% funduszu operacyjnego. Organizacje producentów owoców i warzyw mają również możliwość zastosowania działań z zakresu zarządzania kryzysowego oraz zapobiegania kryzysom, obejmujących m.in. wycofanie produkcji z rynku, korzystając jednocześnie ze wsparcia finansowego na ich realizację.

Pierwszy nabór wniosków o zatwierdzenie programów operacyjnych odbył się w czerwcu 2024 r., kolejny jest zaplanowany na czerwiec 2025 r.

W zakresie odnawialnych źródeł energii wsparcie dla rolników jest możliwe m.in. w ramach programu Energia dla wsi. Program jest wdrażany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), a źródłem finansowania są środki Funduszu Modernizacyjnego. Z uwagi na bardzo duże zainteresowanie programem jego budżet został niedawno zwiększony z 1 mld zł do 3 mld zł. Okres realizacji obejmuje lata 2023-2030. Beneficjentami programu są rolnicy oraz istniejące i mające powstać spółdzielnie energetyczne. Wsparcie obejmuje biogazownie, elektrownie wodne, turbiny wiatrowe i instalacje fotowoltaiczne o mocy do 1 MW (dla rolników) oraz do 10 MW (dla spółdzielni energetycznych) wraz z towarzyszącymi im magazynami energii. W zależności od rodzaju instalacji OZE wsparcie może zostać udzielone w formie dotacji do 20 mln zł lub pożyczki do 25 mln zł. Intensywność wsparcia wynosi w przypadku dotacji do 65% kosztów kwalifikowanych, w przypadku pożyczki do 100% kosztów kwalifikowanych. W ramach pierwszego naboru złożono wnioski na łączną kwotę ponad 1,9 mld zł. Złożone wnioski w ponad 90% obejmują budowę biogazowni rolniczych.

Aktualnie w NFOŚiGW trwają prace związane z uruchomieniem drugiego naboru wniosków. Już niebawem będziemy mogli poinformować o terminie rozpoczęcia składania wniosków.

Wsparcie dla rolnictwa i małego przetwórstwa będzie kontynuowane w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027 w interwencji „Poprawa pozycji rolników w łańcuchu wartości”, która nakierowana jest na realizację działań inwestycyjnych, mających wzmocnić sytuację producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym, a także wpłynąć na dywersyfikację i skracanie etapów łańcucha żywnościowego. Zgodnie z obecnymi założeniami, pierwszy nabór wniosków planowany jest na pierwszą połowę 2026 r., czyli po zakończeniu realizacji naborów w ramach KPO Inwestycja A.1.4.1.

Pomoc przyznawana w ramach przedmiotowego wsparcia realizowanego w ramach interwencji I.10.6.1 Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – w gospodarstwie będzie dotyczyć inwestycji materialne i niematerialne dotyczące przetwarzania lub sprzedaży/zbywania produktów rolnych. W ramach interwencji wspierane będą inwestycje związane z:

- zakładaniem lub prowadzeniem działalności w zakresie przetwarzania i zbywania przetworzonych produktów rolnych w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD);
- zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym MOL, w zakresie przetwarzania produktów rolnych i sprzedaży przetworzonych produktów rolnych i nierolnych.

Rozwiązania dotyczące udzielania przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego pomocy rolnikom mającym trudności w opłacaniu składek na ubezpieczenie społeczne rolników oparte są na regulacjach wynikających z ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Prezes KRUS lub upoważniony przez niego pracownik KRUS, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem zainteresowanego, uwzględniając możliwości płatnicze wnioskodawcy oraz stan finansów funduszu emerytalno-rentowego i funduszu składkowego może:

- odroczyć termin płatności należności z tytułu składek na ubezpieczenie,
- rozłożyć na raty spłatę należności z tytułu składek na ubezpieczenie,
- umorzyć w całości lub części bieżące składki lub należności z tytułu składek na ubezpieczenie.

Ważny interes zainteresowanego ze względu na trudną sytuację dłużnika istnieje wtedy, gdy pomiędzy obowiązkiem zapłaty należności i sytuacją materialną wnioskodawcy istnieje związek tego rodzaju, że wykonanie obowiązku zapłaty składek mogłoby spowodować niemożność zaspokojenia przez zobowiązanego i jego bliskich podstawowych potrzeb życiowych. Powyższy przepis oznacza, że nie każdy wniosek zobowiązanego o umorzenie lub udzielenie ulg musi być rozpatrzony pozytywnie.

Udzielenie pomocy w wymienionych wyżej formach następuje na umotywowany wniosek zainteresowanego (np. upadkiem inwentarza, wahaniami cykli koniunkturalnych w produkcji roślinnej lub zwierzęcej, czy też poniesieniem strat w uprawach rolnych spowodowanych wystąpieniem niekorzystnych zjawisk

atmosferycznych). W przypadku wniosków składanych przez rolników poszkodowanych w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, poziom poniesionych strat w gospodarstwie rolnym powinien zostać potwierdzony protokołem z oszacowania strat.

Rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych z zakresu umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub udzielania ulg w ich spłacie podejmują jednostki organizacyjne KRUS, właściwe ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego, z uwzględnieniem indywidualnych możliwości płatniczych wnioskodawcy ocenionych na podstawie zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

Przy rozpatrywaniu wniosków o umorzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne jednostki organizacyjne KRUS są zobowiązane stosować także przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym.

Jednym z niezbędnych warunków do udzielenia tej pomocy (art. 3 ust. 3 ww. rozporządzenia) jest nieprzekroczenie trzyletniego skumulowanego limitu pomocy de minimis w rolnictwie, określonego dla poszczególnych państw członkowskich w załączniku nr I do ww. rozporządzenia (dla Polski obowiązuje limit 295 932 125 EUR). Według stanu na dzień 2 sierpnia 2024 r. wykorzystanie limitu pomocy de minimis w rolnictwie stanowi 100%, co oznacza, że do końca bieżącego roku kalendarzowego (tj. do czasu odnowienia limitu 1 stycznia 2025 r.) brak jest możliwości umarzania należności objętych pomocą de minimis w rolnictwie.

Jedną z form wsparcia skierowanego do obszarów wiejskich w województwie łódzkim jest uruchomiony w dniu 16 grudnia 2024 r. nabór wniosków w ramach inwestycji B3.1.1 Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Nabór potrwa do 17 stycznia 2025 r. Alokacja inwestycji przypadająca na obszar województwa łódzkiego wynosi 60 494 802,00 zł.

O wsparcie mogą się ubiegać jednostki samorządu terytorialnego, związki międzygminne oraz gminne spółki komunalne. Wsparcie będzie przekazane na

budowę, rozbudowę lub modernizację systemów zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków na terenach wiejskich znajdujących się poza aglomeracjami.

Możliwe będzie również sfinansowanie infrastruktury wykorzystującej rozwiązania cyfrowe. Wsparcie będzie udzielane na realizację przedsięwzięć na obszarach należących do gminy wiejskiej lub miejskowiejskiej (z wyłączeniem obszaru miast powyżej 5 tys. mieszkańców). W ramach wsparcia możliwe będzie sfinansowanie do 100% kosztów kwalifikowalnych.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w poddziałaniu 4.3 Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa, w typie operacji Zarządzanie zasobami wodnymi, istnieje możliwość wsparcia inwestycji związanych ze zwiększaniem możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałającym powodzi i suszy w zlewniach rolniczych.

Celem operacji jest zatrzymywanie lub spowolnienie spływu wód w obrębie zlewni rolniczych przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności biologicznej i przywracaniu funkcji obszarom mokradłowym.

Wsparcie finansowe skierowane jest do dwóch grup beneficjentów. Pierwszą stanowi Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, które może realizować inwestycje w zakresie budowy, przebudowy lub remontu urządzeń wodnych lub budowli hydrotechnicznych na ciekach wodnych naturalnych albo sztucznych. Druga grupa obejmuje gminy. W tym przypadku wsparcie może być przeznaczone na budowę lub przebudowę otwartych zbiorników retencyjnych służących do gromadzenia wód opadowych, roztopowych, wód gruntowych lub wód płynących.

Pomoc przyznawana jest w formie refundacji do 100 % kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację inwestycji.

Innym rodzajem wsparcia, jest planowana do realizacji w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności - inwestycja B3.3.1. Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich. Inwestycja jest skierowana do gmin lub związków gmin, które będą mogły realizować prace związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz urządzeń wodnych, w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania dla przeciwdziałania skutkom suszy. Prace

związane z budową lub przebudową urządzeń melioracyjnych mają przywrócić funkcję nawadniająco-odwadniającą tych urządzeń, chroniąc tym samym grunty rolne przed powodzią i suszą.

W ramach inwestycji możliwa będzie realizacja projektów parasolowych, gdzie wnioskodawcą będzie gmina lub związek gmin, a beneficjentem końcowym - mieszkańcy obszarów wiejskich, w tym rolnicy.

W ramach projektu parasolowego gmina będzie odpowiadać za przeprowadzenie wyboru beneficjentów w drodze otwartego naboru i podpisywać z nimi stosowne umowy.

Dodatkowo gmina będzie odpowiadać za przygotowanie, realizację, rozliczenie oraz utrzymanie trwałości projektu.

Ponadto w odniesieniu do gruntów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (w kontekście możliwej do uzyskania pomocy z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa) informuję, że obecne przepisy powszechnie obowiązującego prawa umożliwiają umarzanie należności KOWR (w tym czynszu dzierżawnego).

Zgodnie bowiem z § 2 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach (Dz.U. poz. 2116), należność może być umorzona w całości lub w części m.in. wtedy, gdy prowadzone przez KOWR postępowanie wyjaśniające wykaże, że dłużnik poniósł szkody spowodowane klęską suszy, gradobicia, nadmiernych opadów atmosferycznych, wymarznienia, powodzi, osuwisk ziemi, huraganu, pożaru, chorób zakaźnych zwierząt, plagą szkodników lub niedoborem tlenu w użytkowanych rybacko wodach.

Zastosowanie ww. mechanizmu uzależnione jest w pierwszej kolejności od złożenia odpowiedniego wniosku przez kontrahenta KOWR (w tym m.in. dzierżawcę nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa).

Przepisy w tym zakresie są jednolite dla obszaru całego kraju, a zatem mogą być stosowane również w odniesieniu do rolników z powiatu brzezińskiego.

Ponadto informuję, że producenci rolni mogą skorzystać z pomocy w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa 2021-2027 (program FER), którego

celem jest wspieranie zrównoważonego rybołówstwa, akwakultury oraz przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu jak również sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury.

Z programu mogą skorzystać m. in. podmioty, które prowadzą działalność w zakresie rybołówstwa morskiego, rybactwa śródlądowego i akwakultury (połów, przetwarzanie, sprzedaż) jak również podmioty, które znajdują się na obszarze objętym Rybacką Lokalną Strategią Rozwoju (LSR) wdrażaną przez Rybackie Lokalne Grupy Działania.

Jeżeli chodzi o wsparcie dla rolników z powiatu brzezińskiego, program FER nie przewiduje specjalnego wsparcia dla rybaków lub rolników pochodzących z tego obszaru.

Podmioty, które prowadzą działalność w zakresie rybactwa śródlądowego i akwakultury na wskazanym obszarze mogą ubiegać się o wsparcie na operacje realizowane w ramach Priorytetu 2. programu FER tj. „Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniające się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii”.

Z kolei uzyskanie dofinansowanie w ramach Priorytetu 3. programu FER „Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury”, możliwe jest tylko na obszarze objętym rybacką LSR. W obecnie trwającym konkursie o wybór rybackich LSR w ramach programu FER żadne stowarzyszenie nie ubiega się o realizację LSR na wskazanym w pytaniu obszarze. Z województwa łódzkiego w konkursie uczestniczy jedno stowarzyszenie, ale nie obejmuje swoim zasięgiem gmin powiatu brzezińskiego.

Podsumowując rolnicy na zasadach ogólnych po spełnieniu kryteriów dostępu mogą ubiegać się o pomoc z poszczególnych interwencji wsparcia ukierunkowanych, m. in. na:

- płatności bezpośrednie / wsparcie obszarowe;
- ekoschematy; • wsparcie dochodów związanych z produkcją;
- interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne,

- interwencje ekologiczne i leśne;
- sektor pszczelarski;
- sektor owoców i warzyw;
- rozwój gospodarstw;
- zarządzanie ryzykiem;
- współpracę, rozwój lokalny;
- transfer wiedzy i doradztwo zawodowe.

Nabory wniosków przeprowadzane są w oparciu o harmonogram naborów wniosków o przyznanie pomocy na konkretny rok kalendarzowy, poniżej link do harmonogramu do kończącego się 2024 r. <https://www.gov.pl/web/arimr/harmonogram-naborowwnioskow-o-pryznanie-pomocy-w-2024-r-w-ramach-planu-strategicznego-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-2023-2027>.

Obecnie trwają nabory wniosków, m.in. na:

- Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (dotacje) - nabór od 21 listopada 2024 r. do dnia 30 grudnia 2024 r.
- Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność (Instrumenty finansowe) – od 1 marca 2024 r.- nabór ciągły.

Wkrótce Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa poda do publicznej wiadomości harmonogram naboru wniosków o przyznanie pomocy na 2025 r.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/